Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Kirje

5.12.2023

VN/32446/2023
VN/32446/2023-YM-11

Ympäristövaliokunnalle

Ympäristöministeriön vastaus ympäristövaliokunnalle valiokuntakuulemisessa esitettyyn kysymykseen HE 97/2023 vp. käsittelyyn liittyen

Ympäristövaliokunta kuuli ympäristöministeriön asiantuntijoita 5.12.2023 järjestetyssä valiokunnan kokouksessa asiassa hallituksen esitys 97/2023 vp. Kokouksen aikana kansanedustaja Piisinen esitti kysymyksen siitä, että onko ympäristöministeriöllä tarkempaa tietoa Marja-Vantaan, nykyisen Kivistön kaupunginosan jäteputkijärjestelmän kustannusten osalta. Ministeriön asiantuntija kertoi, että selvittää onko ministeriössä tarkempaa tietoa.

Hallituksen esityksessä 97/2023 vp. ehdotetaan pidennettäväksi lakia kevennettyjen rakentamis- ja kaavamääräysten kokeilusta (*kokeilulaki*) vuodella. Lausuntopalautteen perusteella lain 4 §:ää ehdotetaan myös pidennettäväksi, koska alueella tapahtuva asemakaavoitus on vielä kesken.

Lain 4 §:n mukaan Vantaan Marja-Vantaan osayleiskaavan alueella asemakaava-alueella voidaan asemakaavassa antaa määräys kiinteistön liittämisestä keskitettyyn alueelliseen jätteiden putkikeräysjärjestelmään. Määräystä sovelletaan kiinteistöön, jos keräysjärjestelmä on rakennuslupaa haettaessa toteutettu siten, että siihen liittyminen on mahdollista rakennuspaikan välittömässä läheisyydessä. Määräystä ei kutenkaan sovelleta, jos rakennuslupa koskee olemassa olevan rakennuksen korjaus- tai muutostyötä taikka laajennusta tai olemassa olevaan asuinrakennukseen liittyvää talousrakennusta.

Kivistön putkijätejärjestelmää hallinnoi vuonna 2013 perustettu Kivistön Putkijäte Oy ja laitetoimittajana toimii Marimatic Oy, joka vastaa myös putkijätejärjestelmän asiakas- ja neuvontapalvelusta. Kivistön kaupunginosan lisäksi erilaisia putkijätejärjestelmiä toimii esimerkiksi Helsingin Jätkäsaaressa, sekä Tampereen Vuoreksen alueella. Muissa kaupungeissa putkijätejärjestelmiä perustetaan uusille alueille ja sopimusperusteisesti. Tämän vuoksi tämän hallituksen esityksen käsittelyn yhteydessä ei ole tarkoituksenmukaista tarkastella putkijätejärjestelmän vaikutuksia näiden alueiden osalta.

Kokeilulakiin liittyy lain 6 §:n mukaan seurantavastuu, minkä mukaan kokeilussa mukana olevat kunnat ovat velvollisia seuraamaan ja arvioimaan kokeiluja ja antamaan ympäristöministeriölle kokeilun seurantaa ja arviointia koskevat tiedot. Tarkoituksena on, että kokeilun pohjalta voidaan harkita kokeilulain mahdollistamien käytäntöjen siirtämistä pysyvän lainsäädännön tai rakennusmääräysten piiriin.

Vantaan kaupungin kertoman mukaan Vantaalla järjestelmään liittyminen on edellyttänyt paikoitellen merkittäviä alkuinvestointeja, mutta tehostaa jätekeräystä ja lisää tiiviisti asuttujen alueiden viihtyvyyttä, kun jäteautot eivät kierrä alueella.

Postiosoite **Postadress** **Postal Address**	**Käyntiosoite** **Besöksadress** **Office**	**Puhelin** **Telefon** **Telephone**	**Faksi** **Fax** **Fax**	**s-posti, internet** **e-post, internet** **e-mail, internet**
Ympäristöministeriö PL 35 00023 Valtioneuvosto	 Aleksanterinkatu 7 Helsinki	 0295 16001 +358 295 16001	 09 1603 9320 +358 9 1603 9320	 kirjaamo.ym@gov.fi

Ympäristöministeriön Vantaalta saamien tietojen mukaan jäteputkijärjestelmään liittyminen maksaa 60 euroa per kerrosalaneliö. Esimerkiksi 50 neliön asunnon liittyminen järjestelmään maksaisi 3 000 euroa. Liittyminen tapahtuu käytännössä merkitsemällä jäteputkiyhtiön osakkeita. Järjestelmän käyttö maksaa 0,26 euroa kuussa per neliö. Aikaisemman esimerkkiasunnon kuukausikustannus olisi näin 13 euroa kuukaudessa ja vuodessa 156 euroa. Ensimmäisen vuoden kustannukset olisivat näin liittymismaksu 3000 euroa + kuukausimaksut 156 euroa. Hinnat käsittäisivät 5 eri jätetyyppiä, eikä erillisiä tyhjennysmaksuja perittäisi.

Vertailuna HSY:n vuoden 2023[1] hinnaston mukaan jäteastioiden vuokrat kuuluvat joko tyhjennyshintaan tai maksavat (sis. alv 24%) 13-24,44 euroa per vuosi. Tyypillinen kerrostaloasunnon jäteastia on HSY:n hinnaston mukaan 600 tai 660 litraa. Vuokrahinta 600 euron jäteastialle kuuluu tyhjennyshintaan ja on 24,44 euroa 660 litran jäteastialle per vuosi. Sekajätteen vuosittainen tyhjennyspalvelu vaihtelee tyhjennysrytmistä riippuen 693,68 euron ja 3 386,24 euron välillä.

Sekajätteen lisäksi muilla jätetyypeillä, kuten kartonkipakkausastioilla, biojäteastioilla tai muoviastioilla on omat tyhjennyspalvelunsa, jotka aiheuttavat lisää tyhjennyskuluja astian vuokran ja tyhjennysrytmin perusteella.

Rakennuskustannusten osalta putkijätejärjestelmä vaatii pienempää jätekatosta, joka osaltaan säästää rakennuskustannuksissa. Vaihtoehtoisesti on kuitenkin todettava, että joillain alueilla jäteputkeen liittyminen saattaa osaltaan lisätä rakentamisen kustannuksia, mikäli putki ei ole helposti vedettävissä. Kokeilulain 4 §:n mukaan määräystä sovelletaan kuitenkin tapauksissa, joissa liittyminen on mahdollista rakennuspaikan välittömässä läheisyydessä.

Ympäristöministeriö jatkaa kokeilun seurantaa tältä osin.

Jakelu Ympäristövaliokunta

Tiedoksi Ympäristöministeriö/RYMO

[1] HSY Jätehuollon hinnasto 2023 haettu 5.12.2023 https://julkaisu.hsy.fi/jatehuollon-hinnasto-2023-1.pdf